

Щодо відстеження результативності регуляторних актів

Згідно статті 5 Закону України від 11.09 2003 № 1160 „Про засади здійснення державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності” (далі – Закон) забезпечення здійснення державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності включає, зокрема, обов'язкове здійснення стосовно кожного регуляторного акта відстеження його результативності.

Відстеження результативності регуляторного акта - це заходи, спрямовані на оцінку стану впровадження регуляторного акта та досягнення цим актом цілей, задекларованих при його прийнятті.

Відстеження результативності регуляторного акта включає:
виконання заходів з відстеження результативності;
підготовку та оприлюднення звіту про відстеження результативності.

Відповідно до частини першої статті 10 Закону послідовно здійснюється базове, повторне та періодичне відстеження результативності регуляторних актів.

Базове відстеження результативності регуляторного акта здійснюється до дня набрання чинності цим регуляторним актом або набрання чинності більшістю його положень.

Базове відстеження результативності може бути здійснене після набрання чинності цим регуляторним актом або набрання чинності більшістю його положень, але не пізніше дня, з якого починається проведення повторного відстеження результативності цього акта, якщо для визначення значень показників результативності регуляторного акта використовуються виключно статистичні дані.

Базове відстеження результативності проводиться з метою оцінки стану суспільних відносин, на врегулювання яких спрямована дія акта.

Повторне відстеження результативності регуляторного акта здійснюється через рік з дня набрання ним чинності або набрання чинності більшістю його положень, але не пізніше двох років з дня набрання чинності цим актом або більшістю його положень.

В разі необхідності рішенням регуляторного органу, який прийняв цей регуляторний акт, може бути встановлено більш ранній строк.

Якщо строк дії регуляторного акта, встановлений при його прийнятті, є меншим ніж один рік, повторне відстеження результативності здійснюється за три місяці до дня закінчення визначеного строку, якщо інше не

встановлено рішенням регуляторного органу, який прийняв цей акт, але не пізніше дня закінчення визначеного строку.

Повторне відстеження результативності проводиться з метою оцінки ступеня досягнення цим актом визначених цілей - установлені кількісні та якісні значення показників результативності акта порівнюються із значеннями аналогічних показників, що встановлені під час базового відстеження.

Періодичні відстеження результативності регуляторного акта здійснюються раз на кожні три роки починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності цього акта, у тому числі і в разі, коли дію регуляторного акта, прийнятого на визначений строк, було продовжено після закінчення цього визначеного строку.

Періодичні відстеження результативності регуляторного акта не здійснюються, якщо строк дії регуляторного акта, встановлений при його прийнятті, є меншим ніж один рік.

Періодичні відстеження результативності регуляторного акта проводяться з метою оцінки ступеня досягнення актом визначених цілей - установлені кількісні та якісні значення показників результативності акта порівнюються із значеннями аналогічних показників, що встановлені під час повторного відстеження.

Процес відстеження результативності умовно передбачає:

з'ясування цілей регулювання та прогнозних значень показників результативності;

здійснення заходів з відстеження результативності;

порівняння отриманих значень з прогнозними значеннями показників результативності;

аналіз причин відхилення значень показників результативності; підготовка звіту про відстеження.

Показники результативності та їх прогнозні значення плануються та визначаються регуляторним органом при підготовці аналізу регуляторного впливу. Ці показники безпосередньо мають бути пов'язані із цілями регуляторного акту.

Показники результативності регуляторного акта – це показники, на підставі яких при проведенні відстеження результативності регуляторного акта здійснюється оцінка стану впровадження цього регуляторного акта та досягнення ним цілей, задекларованих при його прийнятті.

У відповідності із пунктом 10 Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2004 р. № 308, прогнозні значення показників результативності

регуляторного акта встановлюються протягом різних періодів після набрання чинності актом, обов'язковими з яких повинні бути:

розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта;

кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта;

розмір коштів і час, що витрачатимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта;

рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта;

рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта.

Крім того, до переліку показників, які характеризуватимуть наслідки дії регуляторних актів, включають також показники, які безпосередньо пов'язані із цілями прийняття відповідного регуляторного акта.

Прогнозні значення показників результативності регуляторного акта можуть бути виражені у кількісній формі. У разі неможливості обчислення розмірів тієї чи іншої вигоди або витрати наводиться текстовий опис результативності акта.

Поряд із показниками результативності у АРВ до проекту регуляторного акта обов'язково визначаються заходи, які мають бути здійснені для відстеження результативності регуляторного акта. Виконання зазначених заходів у відповідності із статтею 10 Закону забезпечується регуляторним органом, який прийняв цей акт.

У відповідному розділі АРВ зазначається також вид даних (статистичних, наукових досліджень або опитувань), які використовуватимуться для здійснення відстеження регуляторного акта; групи осіб, що відбиратимуться для участі у відповідному опитуванні; наукові установи, що залучатимуться для відстеження.

Види даних, що використовуються для відстеження результативності, визначаються регуляторним органом самостійно.

Відповідно до статті 10 Закону для відстеження результативності регуляторних актів можуть бути використані статистичні дані та дані наукових досліджень і соціологічних опитувань.

Вибір статистичних даних, необхідних для здійснення відстеження результативності, здійснюється на основі аналізу показників результативності, що визначені під час проведення аналізу регуляторного впливу акта.

Статистичні дані використовуються, наприклад, для показників результативності, які обов'язково наводяться у АРВ. Це:

розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта;

кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта.

Використання статистичних даних може бути використано також для визначення інших показників, кількісне значення яких встановлюється за допомогою статистичних даних. Такими показниками можуть бути:

витрати суб'єктів господарювання, пов'язані із запровадженням відповідних регулювань;

зростання чи зменшення роздрібних цін на певні види продукції;

збільшення чи зменшення кількості суб'єктів господарювання;

кількість та обсяг накладених санкцій тощо.

При аналізі статистичних даних рекомендується порівнювати аналогічні та однакові за тривалістю проміжки часу.

Не можуть бути використані для відстеження результативності статистичні дані, які є неповними (відсутня частково або повністю інформація про значну частину подій чи процесів, які запроваджуються).

Методикою відстеження результативності, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2004 р. № 308, встановлено, що у разі коли для встановлення кількісних та якісних значень показників результативності регуляторного акта необхідна інформація, якої не містять статистичні дані та дані наукових досліджень, проводиться опитування сукупності респондентів в усній чи письмовій формі.

Проведення опитування під час відстеження включає визначення сукупності осіб, які повинні виконувати вимоги регуляторного акта (далі - цільова група); складення анкети; збирання інформації; створення бази даних опитування, їх обробку та аналіз.

Для визначення складу цільової групи можуть використовуватися відкриті для загального доступу дані реєстрів, що ведуться регуляторними органами та іншими органами державної влади.

Чисельність цільової групи, яка визначається для повторного відстеження з використанням опитування, повинна дорівнювати чисельності цільової групи, яка була визначена для базового відстеження.

Під час повторного і періодичного відстеження застосовуються ті самі підходи до визначення складу цільової групи та вибіркової сукупності (частина цільової групи, яка відбирається для участі в опитуванні за допомогою спеціальних методів для достовірного відображення структури та основних характеристик цієї групи), що і для базового відстеження.

У разі коли чисельність цільової групи не перевищує 150 осіб, опитуються усі респонденти цільової групи без визначення вибіркової сукупності.

Підставою для складання анкети під здійснення аналізу результативності є показники результативності, які визначені у АРВ.

Такими показниками можуть бути, зокрема:

розмір коштів і час, що витратимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта;

рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта;

рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта.

Крім зазначених обов'язкових показників, до анкети можуть бути включені додаткові показники результативності, кількісне значення яких можна отримати шляхом проведення опитування.

За результатами проведеного відстеження результативності окремо для базового, повторного і періодичного відстеження готується звіт про відстеження результативності регуляторного акта.

Звіт про відстеження результативності регуляторного акта – це документ, який містить дані про результати відстеження результативності регуляторного акта та про методи, за допомогою яких було здійснено таке відстеження.

Вимоги до підготовки звіту про відстеження встановлені статтею 10 Закону та Методикою відстеження результативності, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2004 р. № 308.

У звіті про результати відстеження зазначаються:

вид та назва регуляторного акта, результативність якого відстежується, дата його прийняття та номер (у разі базового відстеження дата прийняття і номер акта не зазначаються);

назва виконавця заходів з відстеження;

цілі прийняття акта;

строк виконання заходів з відстеження;

тип відстеження (базове, повторне або періодичне);

методи одержання результатів відстеження;

дані та припущення, на основі яких відстежувалася результативність, а також способи одержання даних;

кількісні та якісні значення показників результативності акта;

оцінка результатів реалізації регуляторного акта та ступеня досягнення визначених цілей.

Звіт про відстеження підписується керівником регуляторного органу.

Всі звіти про відстеження результативності регуляторних актів підлягають оприлюдненню у порядку та спосіб, визначений Законом.

Звіт про відстеження результативності регуляторного акта оприлюднюється одним із зазначених нижче шляхів:

опублікування в друкованих засобах масової інформації регуляторного органу, який прийняв цей регуляторний акт, а у разі їх відсутності - у друкованих засобах масової інформації, визначених цим регуляторним органом;

розміщення на офіційній сторінці цього регуляторного органу в мережі Інтернет.

При визначенні регуляторними органами друкованих засобів масової інформації, в яких буде опубліковано звіт про відстеження результативності:

надається перевага офіційним друкованим засобам масової інформації;

забезпечується відповідність сфери компетенції регуляторного органу на відповідній території сфері розповсюдження друкованого засобу масової інформації. .

Якщо в межах адміністративно-територіальної одиниці чи в населеному пункті не розповсюджуються друковані засоби масової інформації, а місцеві органи виконавчої влади, територіальні органи центральних органів виконавчої влади, органи та посадові особи місцевого самоврядування не мають своїх офіційних сторінок у мережі Інтернет, документи, зазначені у частинах першій - третій цієї статті, можуть оприлюднюватися у будь-який інший спосіб, який гарантує доведення інформації до мешканців відповідної адміністративно-територіальної одиниці чи до відповідної територіальної громади.

Витрати, пов'язані з оприлюдненням звітів про відстеження фінансуються за рахунок розробників проектів регуляторних актів або регуляторних органів, які оприлюднюють ці документи.

**ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ПРОЦЕСУ
ВІДСТЕЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ РА**

Встановлюється кількісне та якісне значення для кожного показника результативності, визначених у АРВ

Всі типи відстеження здійснюються на основі показників і даних, визначених у АРВ

Види даних для відстеження визначаються регуляторним органом

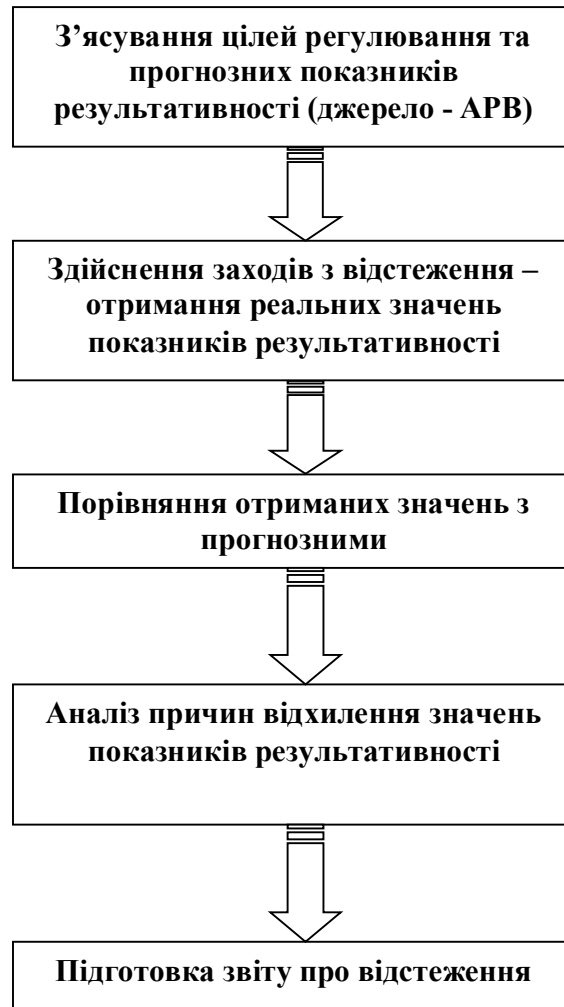
У разі відсутності статистичних даних та даних наукових досліджень провадяться опитування

Кожне відстеження закінчується підготовкою звіту

Кожний звіт з відстеження оприлюднюється в установленому порядку

СХЕМА

ОЦІНКИ СТУПЕНЮ ДОСЯГНЕННЯ ПРОГНОЗНИХ ПОКАЗНИКІВ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ

**КІЛЬКІСНІ ТА ЯКІСНІ ЗНАЧЕННЯ
ПОКАЗНИКІВ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ РА**

**АРВ –
обов'язкові показники
(прогноз)**

**Реальні значення показників
відповідно до переліку у АРВ:**

- Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів та державних цільових фондів
- Кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюється дія РА
- Розмір коштів і час, що витрачається суб'єктами господарювання та/або фізичними особами на виконання вимог РА
- Рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень РА

**ВИДИ ДАНИХ,
ЯКІ ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ДЛЯ ВІДСТЕЖЕННЯ
РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ**

Статистичні дані

**офіційна формалізована
інформація**

Дані соціологічних опитувань

- Цільова група
- Анкета
- Збір інформації
- Обробка масиву інформації
- Аналіз даних опитування

Дані наукових досліджень

**інформація, яка
характеризує явища та
процеси, спричинені дією
РА**

ВИКОНАННЯ ЗАХОДІВ З ВІДСТЕЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ РЕГУЛЯТОРНИХ АКТІВ

- **Базове відстеження** – до дня набрання чинності РА
- **Повторне відстеження** – через рік з дня набрання чинності РА
- **Періодичні відстеження** – 1 раз на кожні 3 роки, починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження

**Звіт про відстеження
оприлюднюється у 10-ти
денний строк у ЗМІ**

Зміст звіту:

- Кількісні та якісні показники результативності
- Дані та припущення, на основі яких здійснено відстеження та способи їх одержання
- Методи одержання результатів відстеження

**Звіт не пізніше наступного
робочого дня з дня
оприлюднення передається до
Спеціального уповноваженого
органу (для РА прийнятих ЦОВВ
та МОВВ)**